

Academia Luxemburg 2-6 mars 2015

Det var i november förra året som jag fick nys om att man kunde söka ACADEMIAs stipendium och då min arbetsgivare var med på noterna var jag snabb med att skicka in ansökan. Jag hade aldrig trott att jag skulle få stipendiet och mitt förstahandsval Luxemburg, men drygt två månader senare bokade jag flygresor och började förbereda äventyret.

Min resa till Luxemburg

Då jag bor i norra Sverige (Umeå) var jag förberedd på att resan skulle bli lång, men jag hade aldrig trott att den skulle bli så lång som den faktiskt blev. SAS hade gått i strejk på Köpenhamns flygplats så när jag mellanlandade där tog det stopp. Drygt 1300 anställda vägrade arbeta och det var resväskor överallt. Jag fick min flygbiljett ombokad och till slut landade jag i Luxemburg ett dygn senare än planerat. Tack vare min otroligt bristfälliga skolfranska tog jag mig till hotellet med buss och tåg, det var en spännande färd!

Lycee Classique de Dierkirsh Mersch

08:00 möttes vi upp, Jean-Jacques från Luxemburg, Basilis från Grekland och Sonia från Frankrike. Vi blev upplockade på hotellet varje morgon av Jean-Jacques (JJ), en service jag tyckte var helt fantastisk!

Denna morgon åkte vi till en av JJs arbetsplatser, Lycee Classique de Diekirsh Mersch (LCDM) som var en timmes bilfärd från hotellet. LCDM är en skola med ca 450 elever från grundskola nivå 5 till andra året på gymnasiet med klassisk inriktning, vilket är för de elever som planerar att studera vidare (Lycée Classique) samt en mer praktisk inriktning som är mer riktat mot arbete (Lycée Technique). Skolan i Mersch var från början ämnad för bönders döttrar, som där fick att utbilda sig att bli bra fruar, men den har sedan länge varit till för både pojkar och flickor.

Förmiddagen innehöll vägledningsapproacher och diskussion kring om vi var vägledare eller coacher. Trots att det idag finns så många olika verktyg för vägledning upplevde jag det som att vi var väldigt överens om att en blandning av de verktyg man trivdes bäst med är ultimat. JJ gillar presentationer och det var en ren fröjd att lyssna på honom. Han varierade forskning med seriestrippar vilket gjorde att det var både enkelt, roligt och intressant att lyssna på honom.

Utbildningssystemet i Luxemburg

Barnen börjar skolan när de är 6 år och den inleds med 2 års förskola. Den obligatoriska skolgången i Luxemburg omfattar alla barn i åldrarna 4-15 år. Undervisning i språk tar en stor del av dagarna i skolan. Under förskoleklassen är det Luxemburgiska som talas då ca 44% av barnen har annat modersmål än just luxemburgiska. Vidare under studiegången läser de även franska och tyska. Tyska införs i åk 1 på lågstadiet och franska kommer ett år senare. De elever som siktar på högre utbildning har de flesta lektionerna på franska medan de som är mer motiverade att få ett yrke efter skolan använder mer tyska, så undervisningsspråket beror på utbildningsnivån. Det finns en blandning av kommunala, privata och internationella skolor i Luxemburg. Då EU har sitt högkvarter i Luxemburg är

en internationell skola placerad nära EU:s högkvarter där eleverna följer sina "hemländers" utbildningssystem. Denna skola är mycket kostsam för föräldrarna men samtidigt bra för de barn vars föräldrar reser och flyttar mycket i och med sitt arbete då de kan byta till vilken internationell skola som helst inom EU. Kort sammanfattat kan man säga att barnen blir placerade i "rätt" block utifrån deras studieresultat redan vid 12-13 årsåldern. De elever med bra betyg hamnar i Lycée Classique, De elever som inte är lika bra på papperet blir placerad i Lycée Technique och till sist de elever som fokuserar mer mot ett yrke kam gå Régime préparatoire.

Om man frågar mig är skolsystemet i Luxemburg selektivt. Man måste vara intresserad av, ha lätt för sig och få bra betyg i alla språk för att kunna fortsätta i "academic stream". Deras flaggskepp är just språket, men jag personligen saknade deras kunskap i engelska. Bara att gå in och handla i en butik inne i centrala Luxemburg blir svårt för den som inte förstår ett ord franska.

Under lunchen tog vi en mysig promenad i Mersch. Jag är intresserad av att kolla på arkitektur och åker man runt i Luxemburg blir man inte besviken.

På eftermiddagen var det dags för oss som gör utbytet att presentera våra utbildningssystem; Frankrike, Grekland och Sverige.

Sonia är utbildad lärare och har sedan några år arbetat med elever som hoppar av skolan, vilket är ett stort bekymmer i Frankrike. Basilis är en av 104 vägledare i Grekland, han sitter inte utplacerad på en skola men vägleder främst elever att komma rätt när de ska välja motsvarande gymnasium.

Det var en mycket intressant och rolig eftermiddag. Vi tenderade att inte bara jämföra utbildningssystem, arbete och rutiner, utan vi valde även att presentera och prata om andra traditioner i våra länder. Då jag är intresserad av Melodifestivalen och Eurovision Song Contest blev det klipp på YouTube därifrån. Sonia visade det nya papperslösa Frankrike och Basilis gillar att laga mat, så vi satt och dreglade över bilder på grekiska rätter.

Cedies

Studiebesöksdags! Jean-Jacques är en man med många kontakter, så hela förmiddagen åkte vi runt i Luxemburg. Vi började med att träffa två studievägledare som arbetar mot högre utbildning utomlands. De hade gjort broschyrer om hur det fungerar i de olika länderna och jag blev glatt överraskad att de även hade en broschyr över Norden. Något som vägledarna hade sett var bland annat att dagens studenter allt oftare tar med sig sina föräldrar och något som vägledarna var väldigt tydliga med var att detta var inte ett vägledningscentrum, utan här kunde man samla på sig information om högre utbildning utanför Luxemburgs gränser. Luxemburgs universitet har bara funnits sedan 2003, så universitetsstudier utomlands är väldigt vanligt.

I centrala Luxemburg finns Maison de L'orientation (Vägledningshuset) med flera olika enheter men med samma fokus, vägledning. Den del vi besökte var "BIZ", en verksamhet som fokuserar på att få ut unga vuxna i arbetslivet. Då många inte vet vad de riktigt vill jobba med i framtiden arbetade BIZ mycket med visualiseringar som ämnade visa att ibland kan livet och beslut kring yrkesliv kännas lite som en djungel.

Överallt i lokalen hade de olika planscher, bland annat på ett sjukhus alla de yrken som faktiskt finns utöver läkare och sjuksköterskor.

Efter våra studiebesök var det dags för att uppleva de centrala delarna av Luxemburg. Vi blev avsläppta nära turistbyrå så vi kunde ta kartor och få lite tips. Det blev en trevlig eftermiddag med promenader, en lunch och utforskning av den vackra staden.

Drop out Day

Förmiddagen inleddes med information om den forskning som hade gjorts gällande avhopp på högre nivåer. Japan hade 11% avhopp jämfört med Sveriges ca 46% avhopp. Då jag arbetar på universitet tyckte jag att det lät väldigt högt, men en tanke som slog mig var bland annat den rådande bostadsbristen. De anledningar vi diskuterade kring avhopp var att det kunde delvis vara ett resultat av Bologna processen, dagens studenter har sämre studieteknik, en fråga om mognad samt finansiella anledningar. Studenter som arbetar vid sidan av sina studier vilket kan påverka studieresultaten och även göra så att studenter väljer att hoppa av om de blir erbjudna ett jobb på heltid. Brist på vägledning var en av grundpelarna samt diskussionen kring vad som behöver göras. Motiverande samtal, att skapa en bild av framtida yrket och samtala kring studentens vardagsplanering var något jag funderade på.

ALJ (Action Locale pour Jeunes/Local action for youth)

Vi mötte Ann från ALJ som arbetar på 1 av de 10 kontor som ALJ har runt om i landet. Eleverna de mötte var mellan 15-35, men främst de från motsvarande åk 9. ALJs fokus var att hitta en sysselsättning för de elever som valt att hoppa av; det kan vara att hitta en lärlingsplats, en väg tillbaka till studier genom att gå School of second chance där de läser nionde klass och många kurser gick på kvällstid. Andra insatser var att söka jobb och hur en arbetsintervju fungerar. Nätverkande var A och O för hennes dagliga arbete och kontakten med föräldrarna var i regel tillfredsställande. Elever som hoppat av får då ett brev från staten där de ombeds kontakta ALJ och i 70% av fallen fungerar det. Vi hade en givande diskussion och något som vi alla tyckte var en av fördelarna med ALJ var att de inte hade sina lokaler i anslutning till en skola. Ungdomarna kan vara "allergiska" mot skolmiljö vilket gör att de valt att placera ALJ i andra lokaler. Ann hade dagliga samtal med de ungdomar hon var kontaktperson och fokus låg på vägledning, support och allmänt stöd så att de vågar ta sig ut i skolvärlden/arbetslivet igen.

Smk72+

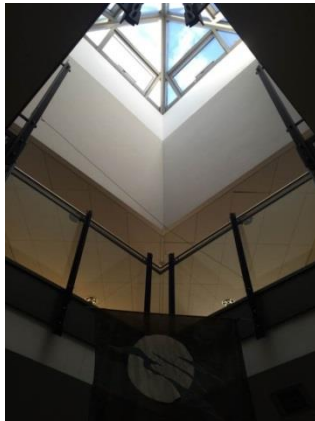
Jean-Jacques presenterade data han tagit fram gällande dropouts, där han såg att processen tog mellan 2 veckor – 8 månader hos de elever som hade lärlingsplats. 60% av fallen var det eleven/lärlingen som tog beslutet, 30% var det handledaren på lärlingsplatsen och 10% var det på överenskommelse mellan alla inblandade.

Ett av sätten att försöka minska antalet avhopp har ett datasystem utvecklats med Jean-Jacques i spetsen – smk72+.

Systemet används dels för att kunna motverka avhopp samt gå igenom de "osynliga kompetenserna" som behövs för yrket. Ett system med olika dimensioner där man svarar på frågor som rör personliga egenskaper, både sociala och metodiska. En del berörde frågor om avhopp. Detta gjordes digitalt och

man får direkt feedback efter frågorna. Som vägledare var detta ett fantastiskt verktyg som Jean-Jacques arbetade hårt med att använda mer och mer. Studievägledaren, eleven och handledaren kunde mötas och diskutera kring svarsresultatet och det gav en god grund för ett bra samtal för alla inblandade, speciellt om det var en stor risk för avhopp.

Vi fick ta del av datasystemet och det var riktigt intressant då vi fick se hur ett resultat såg ut och förstod att detta kunde vara ett bra verktyg. Då jag tidigare arbetat på en gymnasieskola med främst lärlingsprogram såg potential i det samtidigt som rak kommunikation kan vara det bästa i vissa fall när en elev/lärling inte trivs på sin plats.

Då det var sista dagen på skolan LCDM i Mersch tog vi en rundvandring på skolan. Då Jean-Jacques menade att detta är en skola som inte hade den bästa utrustningen eller fräschaste lokalerna hade jag ett öppet sinne när vi började rundvandringen men blev glatt överraskad. Skolan odlade sin egen honung, kunde lämna fönstren öppna över natten och allt var fräscht så det var kul att se. (se bilder)

Bertrange kommun

Bertrange är en av Luxemburgs största kommuner med drygt 7000 invånare. 51% har annat ursprung än Luxemburg och de håller på att utveckla kommunkärnan med ett Campus. Ett bilfritt Campus för att minska olyckor, nära mellan de olika skolnivåerna och även bra tillgång till idrottshall. Något som både jag och mina kollegor från Frankrike och Grekland upplevde att det var väldigt tyst och lugnt på skolorna.

Delar av Campus höll fortfarande på att byggas upp och mycket räknades med att vara klart hösten 2015.

Rundturen runt Campus avslutades i kommunhuset och som tack för att vi kom blev vi bjudna på en traditionell rätt i Luxemburg och lite mousserande vin på det. (Se bild.)

Vi tog oss sedan vidare till en galleria för att äta en lunch som avslut på veckan. Den lunchen var en av de dyraste luncher jag ätit. 350 kronor för en tallrik pasta är inte något jag betalar dagligen för en lunch direkt.

Litet land

Luxemburg är ett litet land och det blev extra tydligt på eftermiddagen. Vi åkte längs ån Moselle som ligger söderut i landet, hamnade i Schengen där en bro tog oss över ån till Tyskland och 1000 meter senare var vi i Frankrike. Luxemburg är ett väldigt vackert och kuperat land så vi uppskattade alla tre den fantastiska bilturen som JJ tog oss med på.

Väl tillbaka på hotellet bokade vi bord så vi kunde äta middag ihop. Det var en mycket trevlig fredagskväll. När man kommer från olika länder är det inte bara utbildningssystemet som skiljer, utan även rutiner kring måltider, vad man äter och hur man äter skiljer sig ganska mycket och det hade vi väldigt kul åt. Vi kramades, planerade ett samtal på Skype och skildes åt.

Avslutningsvis så rekommenderar jag alla att ansöka om att få göra ett utbyte. Det är utmanande, lärorikt och så värt! Vi var 4 personer med olika bakgrunder, olika förutsättningar, olika kunskapsnivåer på det engelska språket och vi hade intressanta diskussioner, skrattade så vi grät och lärde oss otroligt mycket av varandra. Jean-Jacques brinner för sitt yrke, vägledning och dess roll samt utveckla området vilket gav en bra grund för våra dagar och motiverade oss. Det går inte en dag utan att jag tänker tillbaka och reflekterar kring det jag lärt mig.

